
Zápis ze zasedání Komise pro vědu AS UK ze dne 20. března 2025

Zápis ke stažení [zde](#).

Přítomní: doc. ThDr. Pavla Damohorská, Th.D. (HTF). RNDr. Andrej Farkaš (MFF). PhDr. David Greger, Ph.D. (PedF). PharmDr. Eduard Jirkovský, Ph.D. (FaF). Mgr. Richard Keračik (FF). prof. RNDr. Jan Krejsek, CSc. (LFHK). prof. PhDr. Michal Kubát, Ph.D. (FSV). Mgr. Anna Marková, Ph.D. (FHS). doc. PhDr. RNDr. Josef Stráský, Ph.D. (MFF). Mgr. Karel Šima, Ph.D. (FF). prof. MUDr. Jan Trka, Ph.D. (2.LF). Mgr. Anna Altová, Ph.D. (PřF). doc. RNDr. Jiří Dolejší, CSc. (MFF). MUDr. Bc. Kateřina Koudelková (3.LF)

Hosté: prof. PhDr. Ladislav Křišťoufek, Ph.D. (prorektor UK), Mgr. Jiří Chvátal (OAS RUK), RNDr. Věra Šťastná, Ph.D. (OAS RUK), Mgr. Šárka Bártová (EPMO RUK)

Program:

1. Schválení zápisu, dubnové jednání jen online a plán agendy (opatření děkanů k HŘ a JŘ, aj.)
2. Aktuality z oblasti vědy a PhD studia
3. Vyhodnocení Akčního plánu strategie rozvoje lidských zdrojů ve výzkumu (HRS4R) Univerzity Karlovy pro rok 2024
4. Návrh Akčního plánu strategie rozvoje lidských zdrojů ve výzkumu (HRS4R) Univerzity Karlovy pro rok 2025
5. Standardy doktorských studijních programů AS UK
6. Standard školitele UK

1. Schválení zápisu, dubnové jednání jen online a plán agendy (opatření děkanů k HŘ a JŘ, aj.)

Dr. Greger informoval o nasdílení zápisu z minulého jednání, který je možné komentovat a revidovat do neděle. V dubnu bude komise jednat v Zelené posluchárně, přičemž online připojení tam není nativní a prezenční účast proto bude vítána. Materiál k habilitacím bude předložen nejspíše na duben. Do března mají vzniknout Opatření děkana, která to specificky upraví pro jednotlivé fakulty. Diskuse o tom běží skoro dva roky, aby byl nastaven nějaký optimální, resp. nepodkročitelný standard. Sice se bude jednat „pouze“ o OD, ale ta budou podléhat schválení rektorky. Je tedy možné, že na příští komisi budeme mít cca 5-8 OD k pročení.

Dr. Farkaš – Když už fakulty budou ohledně OD komunikovat s paní rektorkou, tak by jim mohla dát deadline navázaný na termíny jednání Komise pro vědu, abychom vše stihli projednat. Bylo by dobré zafixovat nějaký datum natvrdo.

Dr. Jirkovský – U nich na fakultě to již řešili a zabývali se tím, v jakém bodě mají OD poslat paní rektorce či Komisi pro vědu a hlavně kdy/zda se to bude vracet zpátky na fakulty.

Dr. Greger – OD je třeba posílat přímo paní rektorce, komisi to předloží paní rektorka pouze pro informaci. Neumí to časově odhadovat, ale komise rozhodně nechce proces zdržovat. Mělo by stačit cca 10 dnů na pročení a vyjádření se. Závěr komise zároveň nebude závazný, jen můžeme přijmout doporučující stanovisko a bude pak na paní rektorce, jak s tím naloží.

Doc. Dolejší – Když budeme mít 17 návrhů z jednotlivých fakult, tak záleží na odpovědnosti/času jedince, kolik prostoru tomu zvládne věnovat. Nedokázali bychom na UK najít někoho, kdo je schopen kvalifikovaně požádat AI, aby se podívala na tuto dokumentaci a dal nám dohromady jednoduchý přehled toho, jak se liší jednotlivé požadavky? Ať máme stručný materiál, nad nímž bude možné diskutovat.

Dr. Jirkovský – Zejména u LF a přírodovědných fakult by bylo dobré vidět ty věci dohromady. Stejně se na těchto fakultách sjednocovala kritéria, tak zda jim nedat jen jeden termín, abychom se vyjádřili *an block*.

Dr. Greger – Rozumí, ale ti, co to předloží v březnu, by museli čekat do května, než to dodá zbytek fakult. Postup by to byl ideální, ale stejně o tom budeme jednat po panelech. Bylo by sice ideální, kdyby to bylo k jednomu termínu, ale je třeba pamatovat na to, že to může vést k tomu, že některé fakulty budou čekat na vyjádření dlouho.

Dr. Jirkovský – Na fakultě si hlavně nebyli jisti, jakou roli hraje AS: zda se jedná o aktivní roli nebo zda se jen vyjadřuje.

Dr. Greger – Bude tedy komunikovat směrem k vedení, že bychom si přáli mít jeden termín. Můžeme si přečíst materiály v dubnu, ale stanovisko vydat až v květnu. Zjistí od pana prorektora, kdy to bude předloženo.

Dr. Farkaš – Směřujeme hlavně k tomu, aby byly požadavky sladěné. V ideálním případě komunikovat naši prosbu, aby se fakulty termínově sladily ještě před tím, než nám to pošlou. Tím si ušetříme část práce.

Dr. Greger – Komunikovat to bude, ale nebude to tak snadné, jelikož na části fakultách se to již řešilo. Může se stát, že nám požadavky fakult budou připadat měkké a budeme chtít přitvrdit. Nebude mu vadit, že to není sladěné, to je pak role RUK. Neumí si představit, že by si teď fakulty obhájily nějaké zásadní změny.

2. Aktuality z oblasti vědy a PhD studia

Prof. Křišťoufek – Dochází k finalizaci hodnocení MŠMT 25+. Hodnocení bylo projednáno na KR a RKR, moduly 4 a 5 budou předloženy na RVH a vědeckou radu příští týden a následně odeslány na MŠMT. Na začátku června proběhnou *on-site visits* k hodnocení, detaily o tom, jak to proběhne, zatím od ministerstva ani od MEPU nemáme. Výsledky hodnocení se následně propíší do prostředků pro VŠ na další rok.

Dr. Greger – Někteří členové komise si přáli materiál komentovat, avšak od pana prorektora bohužel dorazila informace, že na to není prostor a nestíhá se to projednat. I tak by ale byla komise ráda dostala k dispozici finální verzi, byť bez možnosti komentovat, jen ať to vidíme.

Prof. Křišťoufek – Po RVH a VR není problém to nasdílet, takže to komisi zašle koncem března. Co se týče Ph.D. studia: pokračuje se v pracích, materiál chtějí vydat na začátku června. Začátkem týdne by měl odejít společný dopis týkající se doktorandů působících u nás i na Akademii věd. Vyjasní se tam mj. záležitosti ohledně doktorandského příjmu. Probíhá finalizace zadání, aby se s tím začátkem dalšího AR dalo pracovat.

Na KR byla předložena zpráva o *open access* ohledně poplatků na APC a VPC, tak toto může předložit na další komisi. Není tam nic šokujícího, ale je dobré mít o tom přehled.

Dr. Greger – Předpokládá, že je to jen průvodní materiál a data jsou dostupná v online aplikaci. Budeme to tedy projednávat v dubnu.

Prof. Křišťoufek – Dále plánujeme hromadné setkání doktorandů. Zatím se nedaří najít technicky schůdnou platformu, kam by se mohli připojit všichni Ph.D. studenti, narážíme na technické limitace rozhraní. Rádi by informovali všechny a neradi by, aby se někdo nemohl připojit.

Dr. Farkaš – Je lepší poslat detailní mail, jelikož na webinář se stejně nepřihlásí všichni. Bylo by dobré mít někde souhrnně veškeré informace nebo alespoň rozcestník na ně, aby se každý správně zorientoval a našel si, pod který případ spadá.

Prof. Trka – Má UK nějaký postoj k tomu, jak se překrývá stipendium s garantovaným příjmem doktoranda?

Prof. Křišťoufek – S výrokem dr. Farkaše souhlasí, dají něco takové dohromady, popř. stránku aktualit či rozcestník situací stylem: „*Co může nastat, když...*“. Přeci jen se nepočítalo s účinností všech částí novely v jeden okamžik a jsou tedy v zákoně jisté díry. O to spíš je dobré to mít někde napsané.

K otázce prof. Trky: tato problematika má dvě úrovně, a to stávající studenti a ti nově nastupující. Snaží se to definovat stejně, aby nenastávaly dvě rozdílné situace. Ani v minulosti nebylo nikde stanoveno, že příjem má tvořit pouze stipendium a jak má být vysoké, to vše bylo na vnitřních předpisech. Chceme to nechat přímočaré: pokud je příjem prokazatelně spojen s prací na disertační práci, tak s ním lze počítat. Tedy pokud nějaká část úvazku či peněz směřuje k tvorbě disertací, tak bude stanoveno, o jakou část jde a bude to vloženo do aplikace pro doktorský příjem. Bude to tedy i kontrola pro fakulty.

V zákoně jsou požadavky na ni napsané velmi obecně, z důvodu ochrany osobních údajů. Bude tam proto jen informace, že doktorand má nějaký příjem, ale nebude tam moci být konkrétní částka (ta už je problematická). Předejde se tím komplikacím při výpočtech kvůli dovoleným, změnám mzdového výměru apod. V zákoně je totiž uvedeno, že u externích příjmů se nejedná o „vyplacenou“ mzdu, ale „zasmulvněnou“ mzdu, tzn. nemusíme to kontrolovat každý měsíc.

Prof. Trka – Řeší nyní opačnou situaci, tedy abychom mohli vyplácet nad rámec stipendií a stipendia se studentům v důsledku vyššího příjmu nekrátila.

Prof. Křišťoufek – Např. FaF chce jiný model, tedy platit studenty primárně z jiných zdrojů než z ukazatele C, jelikož z něj se dají vytvářet fondy. Snažíme se proto pravidla nastavit tak, aby byla co nejflexibilnější.

Dr. Greger – Fakulty se budou chovat různě, zanořování grantů se neubráníme, ale na RUK úrovni to musí být stanoveno obecně. Někjaké doporučení ohledně GAUK by mohlo být, např. že nemá být zanořeno více jak 50 %. Je však stanoven „minimální“ příjem, a nikoliv příjem „optimální“.

Prof. Křišťoufek – Grant by měla být zásluha studujícího, proto by mu z toho mělo plynout něco navíc. S fakultami diskutujeme a v metodice je uvedeno, že fakulty mohou započíst až 50 % GAUK stipendia jako součást příjmu. U ostatních grantů to nemají, jelikož se obvykle jedná o granty školitelů, a nikoliv o granty studentů. Na GAUK tam myslí.

3. Vyhodnocení Akčního plánu strategie rozvoje lidských zdrojů ve výzkumu (HRS4R) Univerzity Karlovy pro rok 2024

Dr. Greger – Materiál byl komisi přidělen od Předsednictva, Komise pro vědu se týká jen část z něj.

Dr. Fontana – Na ASUK je předloženo více souvisejících materiálů, první z nich se týká naplňování Akčního plána v roce 2024 a návrh aktivit na rok 2025. Je to vzájemně provázané a již se to projednávalo s relevantními orgány: např. s KR, RKR či řídícím výborem HR Award. Nový akční plán (AP) v předkládací zprávě uvádí nejdůležitější body, které budou implementovány v rámci AP pro rok 2026 a k nimž letos proběhnou přípravné práce (úprava Etického kodexu, *open access*, provázání vývoje technologií AI a protivlivové bezpečnost).

Dále informuje, že od 1.1. došlo k předání této agendy na paní Jourovou, která bude do budoucna počítat s termíny jednání ASUK a jeho komisí.

Nová informace: přišel e-mail od vedoucí hodnotitelky HR Award ohledně obnovy certifikátu, dojde k posílení poolu hodnotitelů. Do konce března proběhne přípravné online setkání, výhledově k tomu předá více informací (tato informace přišla včera večer). Bude to již od příště v gesci paní prorektorky.

Dr. Greger – Všechny části AP týkající se naší komise jsou v rámci gesce prorektora pro vědu, tedy Mgr. Jourová a dr. Fontana asi nebudou k projednání potřeba. Komise se týká bod 1.2 Open Science a správa výzkumných dat. Nyní máme *data stewards* na 8 fakultách, ale chceme je mít na všech. Jak to proběhne? Protože si dovede představit, že

se bude jednat o další novou funkci, což může někomu vadit. Jestli se bude jednat o další nový úvazek, tak odkud se na to vezmou peníze?

Dr. Fontana – Máme postupně čím dál tím vyšší požadavky na data, proto potřebujeme mít někoho, kdo se v nich bude dobře orientovat. Koordinujeme přípravu rozsáhlého projektu Open Science 2. Dotáže se, zda je tam plánováno navýšení na tuto kapitolu.

Dr. Greger – Rozumí, že se to bude lišit fakultu od fakulty a není třeba tvořit celý velký úvazek. Ale nových funkcí je mnoho, tak ať na to máme prostředky.

Doc. Dolejší – Řečené podporuje. Přijde mu totiž, že občas není důležité „co“ děláte, ale jaké máte směrnice, kodexy, předpisy a funkce. Což je smutné.

Dr. Jirkovský – U nich tato pozice již existuje a jedná se o malý úvazek. Kolega si nastudoval celou problematiku a nyní předává know-how ostatním. Nepodává to za ostatní, to si podávají lidé sami. Jde jen o metodickou pomoc.

Dr. Greger – Čeká, že i na PedF bude role přidělena někomu z oddělení vědy.

Další bod týkající se naší komise je 9.1: podpora podávání grantových projektů. Ohledně ERC proběhl workshop, jež byl zaplněn velmi rychle. Funguje to skvěle, což by chtěl pochválit.

Bod 10.1 popisuje habilitace, což bylo již projednáno na této komisi sáhodlouze.

Bod 10.3 se týká panelu (mladých) vědkyň a vědců. Je rád, že je zde tato nová aktivita, ale panel se zatím nesešel.

Prof. Křišťoufek – Panel se sejde v dubnu.

Vohradská vznesla dotaz na aktivitu univerzitní Komise pro etiku ve vědě a výzkumu.

Prof. Křišťoufek – Čeká se na vydání OR. Orgán se stále nesešel, je však v plánu jeho svolání, čeká se na vyjádření o PO k OR. Nicméně na UK zatím nedoputovaly žádné požadavky, které by komise řešila. Fakultní komise každopádně fungují, celouniverzitní se tak či onak bude scházet *ad hoc*.

4. Návrh Akčního plánu strategie rozvoje lidských zdrojů ve výzkumu (HRS4R) Univerzity Karlovy pro rok 2025

Dr. Greger – V tomto materiálu jsou řešeny obdobné informace, jako v předchozím bodě.

Návrh usnesení:

Komise pro vědu AS UK bere na vědomí dokumenty „Vyhodnocení Akčního plánu strategie rozvoje lidských zdrojů ve výzkumu (HRS4R) Univerzity Karlovy pro rok 2024“ a „Návrh Akčního plánu strategie rozvoje lidských zdrojů ve výzkumu (HRS4R) Univerzity Karlovy pro rok 2025“.

Hlasování: pro 10, proti 0, zdržel/a se 0

Schváleno

5. Standardy doktorských studijních programů AS UK

Dr. Greger – Komise to už komentovala, na naše připomínky nám reagoval Mgr. Nachtigal z OSZS. Tímto děkuje za vypořádání našich připomínek. A otevřel diskusi k vybraným bodům.

Prof. Trka – Zrušení státní doktorské zároveň zkoušky znamená, že mnoho lidí hledá snadné Ph.D. Navržené kolokvium o tématu práce bude jen popovídáním, které nemá nic společného s vědou. Je škoda, že jako UK rezignujeme na dohled nad tím, že se ve vědeckých radách dodržuje standard.

Prof. Křišťoufek – Zákon nám ruší SZS a říká, že stačí pouze obhajoba. My se nad rámec zákona snažíme ponechat alespoň něco navíc.

Prof. Trka – On pouze komentuje, jaká reálně nastane situace.

Dr. Greger – U nich si tím prošli. Pedagogika má různou šíři (od historie přes obecnou didaktiku), a disertace se obvykle věnuje jen jednomu tématu. V tomto podoboru jsou doktorandi skvělí, ale u zkoušek byla tendence zkoušet je např. i z Komenského. Jinde ve světě jsou přitom zkoušky jen ze subdisciplín, ale v rámci velkého oboru mu nedává smysl zkoušet široký záběr, protože bývá velmi povrchní.

Prof. Trka – Přijde mu, že se úroveň Ph.D. v medicíně snižuje.

Prof. Křišťoufek – I kdyby zůstaly státnice v původní podobě (což nelze), tak je otázka, zda by to pomohlo.

Doc. Dolejší – Je to otázka odpovědnosti oborových rad. Vždy se to dá nastavit jako dávačka. Neformální diskuse s doktorandem naopak může zjistit, zda má široký rozhled a zda/co si distudoval nad rámec Mgr. studia. Je to podnět pro nás pro všechny, jak hledat mechanismus zlepšení podmínek našeho zkoušení.

Prof. Trka – Titul Ph.D. je potřeba na mnoho pozic, zejména v nemocnici, proto je zde snaha získat jej takřka zadarmo. Nezpochybňuje schopnosti mnohých doktorandů, ale i tak jde o devaluaci titulu.

Prof. Křišťoufek – Měl pár let zpátky jiné představu, ale rád by, aby se to v druhém období dopracovalo. Dřív se řešily jiné, strukturální věci. Minimálně ohledně vědních oblastí dopracovat se na jiná společná kritéria. I pro klinické obory: když na papíře něco prapodivné, tak se zamyslet a dát tam něco, co není moc slabé.

Prof. Trka – Kdyby nám stačil jeden vynikající článek a dva absolvované kurzy, tak by se dalo ukončit Ph.D. studium bez jakékoliv další vědecké přípravy. Což je ale bohužel smutná realita dnešních dnů.

Dr. Greger – V materiálu byla připomínka od doc. Broma. Může požádat o reakci?

Prof. Křišťoufek – Jedná se o technickou úpravu s cílem, aby bylo legislativně možné snižovat stipendium. Potřebujeme proto nějak odstupňovat to škálování.

Doc. Stráský – Velmi podporuje, aby to bylo ABCD. Klíč je v SZŘ, ne ve standardech, přičemž hned u B je napsáno „neplní ISP“. Má obavu, že se stejně bude dávat jenom A a že když nebude doktorand plnit, tak rovnou dostane C. Die

něj by B mělo znít „plní ISP, ale pomalu pracuje na disertaci“ a A je „excelentní student a určitě za 4 roky dostuduje“. Má obavu, aby se studenti neodvolávali proti hodnocení. Studijní proděkané jsou nervózní z vágní formulace.

Prof. Křišťoufek – Chápe obavu, ale zkušenost je, že skutečně musí být dobře napsaný ISP. Je tedy úkolem oborových rad, aby schvalovaly pouze detailní ISP.

Doc. Dolejší – Dejme si domácí úkol a vytvoříme jeden soubor napůl stránky, kde formulujeme, co znamenají všechny čtyři stupně hodnocení.

Prof. Křišťoufek – Dle něj je nejdůležitější formulovat bod C, aby bylo jasné, kdy se dá snižovat stipendium, aby se zabránilo odvoláním.

Dr. Greger – Probereme to na dubnové Komisi v rámci projednávání SZŘ UK.

6. Standard školitele UK

Dr. Greger – Tento dokument nebudeme dnes projednávat, prostor jej komentovat je ještě následující týden, projednávat jej budeme příště.

Prof. Křišťoufek – Hlavní motivací je nastavit základní pravidla a očekávání od toho, co by školitel ne/měl dělat a co od nich můžou studující očekávat. Vychází to z dokumentu od Unie českých doktorandek a doktorandů. To nejdůležitější z něj dali do tohoto textu. Na straně 2 jsou uvedeny 4 body, které byly prozatím nejvíce diskutované. Dlouho to vypadalo, že standard školitele je pouze o počtu doktorandů, které mohou vést. Pracují s číslem 5, na kterém se shodly všechny VŠ. Druhá věc jsou nároky na školitele v oblasti habilitace. Jelikož novela ZVŠ omezuje školitele na habilitované osoby, čestné profesory a experty pověřené (fakultní) vědeckou radou. Opakovaně však NAÚ řeší vysoký podíl nehabilitovaných školitelů jako problematický, proto ve Standardu stanovují specifické typy nehabilitovaných školitelů, kteří budou způsobilí ke školení. Jednou z nich je např. to, pokud by podmínky pro habilitaci byly splněny, ale habilitační řízení ještě nebylo zahájeno. Nově bude výběr doktorandů i školitelů výrazně tvrdší a budeme se zaměřovat na kvalitu. Doktoranda si typicky bude moci dovolit někdo, kdo je zagrantovaný. A ke grantu je obvykle dobrý důvod, tedy že má kvalitní vědecké výstupy. A pak by se ale měl habilitovat, jelikož má výstupy. Stejně tak ten, kdo již má nyní 8 doktorandů, tak nebude moci brát nové doktorandy.

Doc. Dolejší – O písmenku e), jež se týká ERC, se na RVH vedla dlouhá diskuse, která se ještě povede. Je otázka, jak to přesně formulovat, aby to motivovalo vědecky produktivní jedince, byť ti ještě nesplnili všechny požadavky.

Prof. Křišťoufek – Ještě doplní, že pro nehabilitované školitele je limit na doktorandy nižší, a to sice 3 namísto 5 doktorandů.

Jednání bylo ukončeno v 12:12 hod.

Zapsala: Amáta Vohradská, tajemnice AS UK

Za správnost: PhDr. David Greger, Ph.D., předseda Komise pro vědu AS UK